

man finde, at Kjøbstæderne i hvert Amt altid eller næsten altid ere henlagte til de talrigste Kredse. Det vil sees, at man — for at nævne et Exempel — ikke blot har henlagt Koeskilde til den talrigste Kreds, men endogsaa har stilt den ved de Vandvælgere, som nærmest høre til Byen og meest sympathisere med den, og henlagt disse til en anden Kreds. Dertil har Erfaringen ved Valgene i de sidste Aar godtgjort, hvilken overordentlig ringe Overensstemmelse der er mellem Kjøbstad og Land med Hensyn til Repræsentationen i den lovgivende Forsamling. Om Kjøbstadbefolkningen og Landbefolkningen ogsaa iøvrigt i alle Henseender kommer ud af det paa den bedste Maade, om de virkelig indsee, at de have Interesser tilfælles, at det er til Fordeel for Byen, at Oplandet udvikles paa bedste Maade, og til Fordeel for Landet, at Handel og Industri trives i Byen, og at den i det Hele gaar fremad i Velstand, om de end unde hinanden det Bedste i alle mulige Henseender, saa er der dog stedse Uenighed, saasnart det kommer til Valg til den lovgivende Forsamling, og det maa være saaledes, og det vil stedse vedblive at være saaledes, fordi deres Erhvervsvirksomhed og deres Erhvervskilder ere forskjellige, og fordi den større Samling af Mennesker paa en lille Plads nødvendigvis gjælder sig selv og fremmede for den spredte Landbefolkning. Deraf følger, at Kjøbstadmanden sædvanlig anser sig for bedst repræsenteret ved den, der kjender Kjøbstadlivet og Kjøbstadeiendommelighederne, og at paa den anden Side Landboeren helst ønsker sig repræsenteret ved den, der kjender Landbosforholdene. Det forekommer mig derfor, at man, fra hvilken af Siderne man end betragter Sagen, maa erkjende, at hvor der er Kjøbstæder, som efter deres Størrelse bør kunne udøve nogen Indflydelse, skulde man ikke svække denne Indflydelse, men snarere søge at lette Afgangen til at gjøre den gjældende. Vore Kjøbstæder ere jo i det Hele saa smaa, at det kun er meget faa, hvorom der egentlig i saa Henseende vil blive Spørgsmaal; men med Hensyn til de større Kjøbstæder forekommer det mig ønskeligt baade af Hensyn til Kjøbstæderne selv og til Landdistricterne, at

man ikke henlægger dem til saa store Kredse, at der bliver en meget stor Minoritet, der stedse bliver misfornøiet, men at man derimod forhindrer den Kamp, som nu i saa mange Aar bestandig har fundet Sted, og som man ved en Undersøgelse af Forholdene vil kunne spore ikke et enkelt Sted, men gennemgaaende næsten overalt. — Naar jeg før brugte det Udtryk, at det næsten forekom mig, at man planmæssig havde søgt at komme til en saadan Indstrækning af Kjøbstædernes Ret, var det maastee for stærkt et Udtryk (Sa!), som jeg gjerne skal gjøre en Undskyldning for. — Hvis man altsaa ikke skulde kunne blive enig om at foretage en fuldstændig Revision af Valgkredsene, vilde jeg dog henstille, om man ialtfald ikke kunde gaare den Vej, som den foregaaende Taler nævnte, nemlig at optage en midlertidig Bestemmelse om at rette de Uligheder, som i en særdeles fremtrædende Grad finde Sted, og den bekvemteste Maade vilde ganske vist være den, som den ærede Taler foreslog, nemlig at give de Districter, som tilsammen have et overflødende Indvaanerantal, saa stort som det, Grundloven bestemmer for at vælge en Folkethingsmand, en tilsvarende Forøgelse i Antallet af Folkethingsmænd. Derved vilde man ikke kunne beholde Amtsgrenserne; men disse troer jeg rigtignok ogsaa have spillet en meget for stor Rolle ved Anordningen af Valgkredsene, idet det forekommer mig langt vigtigere, at de Kredse, der paa en naturlig Maade høre sammen, de Landdistricter og Kjøbstæder, og de Landdistricter indbyrdes, som have fælles Interesse og fælles Samliv, lægges sammen uden Hensyn til, om de høre til det ene Amt eller det andet. Netop i Skanderborg Amt ligger den største af Byerne paa Grænsen mellem to Amter, og den Deel af Oplandet, som ligger Syd for Byen, altsaa i Veile Amt, slutter sig maastee i politisk Henseende meget nærmere til Kjøbstaden end den Deel, der ligger Nord for den.

Med Hensyn til Bestemmelserne om selve Folkethingsvalgene turde der vist ogsaa være nogen Anledning til at foretage et Gjenemfyn, idet Erfaringen jo i de forløbne Aar har viist, at der er mangfoldige Spørgsmaal, som stadig vende tilbage uden nogenfinde ret at være